

Kesubos (105a)

קַרְנָא הָוֵה שְׁקִיל אִיסְתִּירָא מִזְכָּאי וְאִיסְתִּירָא מִחַיִּיב — **Karna would take an *istira* from the liable party and an *istira* from the non-liable party,** וְדַאֲיוּן לְהוּ דִּינָא — **and then judge the law for them.**

The Gemara asks:

וְנִשְׁחָד לֹא — **Why, it is written:** וְהִכִּי עָבִיד הֵכִי — **But how could he do this?** וְנִשְׁחָד לֹא תִקַּח — **And a bribe you shall not take!**

The Gemara anticipates a possible answer:

וְכִי תִימָא הֵי מִיֵּלֵי הִיכָא דְלֹא שְׁקִיל מִתְרוּיֵיהוּ — **And if you say that these words of prohibition apply only where [the judge] did not take payment from both [litigants],** דְלִמָּא אֲתֵי לְאַצְלוּיֵי דִינָא — **in which case he could come to corrupt the law;** קַרְנָא כִּיּוֹן דְשְׁקִיל מִתְרוּיֵיהוּ לֹא אֲתֵי לְאַצְלוּיֵי — **whereas Karna, since he took payment from both of them, did not come to corrupt the law,** that is not a valid answer. וְכִי לֹא אֲתֵי לְאַצְלוּיֵי דִינָא מִי שְׁרִי — **For even if [a judge] does not come to corrupt the law, is it permitted to take payment?** וְהִתְנַנָּא — **Why, it was taught in a Baraisa:** "וְנִשְׁחָד לֹא תִקַּח" — The *pasuk* states: **And a bribe you shall not take.** אִם לְלַמֵּד שְׁלֵא לְזַכּוֹת אֶת הַחַיִּיב וְשְׁלֵא לְחַיִּיב — **What does [the Torah] teach here?** מַה תִּלְמֹד לִזְמַר — **If it intends to teach that a judge may not take a bribe intended to influence him to declare the liable party non-liable and the non-liable party liable,** אֲתֵי הַזְכָּאי — **but it is already stated:** "לֹא-תִטֶּה מִשְׁפָּט" — **You shall not pervert judgment.** אֲלֵא אֶפְיֵלוּ לְזַכּוֹת — **Rather, even if he takes payment in order to declare the non-liable party non-liable and the liable party liable, it is still forbidden,** וְנִשְׁחָד לֹא תִקַּח" — **because The Torah states: And a bribe you shall not take. — ? —**

The Gemara defends Karna's action:

הֵי מִיֵּלֵי — **These words stated in the verse apply** וְנִשְׁחָד לֹא תִקַּח — **where [the judge] took the payment in the form of a bribe,** הִיכָא דְשְׁקִיל בְּתוֹרַת שׁוּחַד — **whereas Karna would take it in the form of a fee.** קַרְנָא בְּתוֹרַת אִגְרָא הָוֵה שְׁקִיל

Kesubos (105b)

אָמַר רַבָּא — **Rava said:** מַאי טַעְמָא דְשׁוּחַדָּא — **What is the reason for the prohibition against taking a bribe even if its purpose is not to corrupt the verdict but to ensure proper judgment?** כִּיּוֹן דְקָבִיל לֵיהּ שׁוּחַדָּא מִיַּמֵּיהּ — **The reason is that once [a judge] takes a bribe from [a litigant],** אֵיקָרְבָּא לֵיהּ דְעֵתִיבָּה לְגַבִּיהּ — **he feels close to him,** וְהֵי כְּגוֹפִיָּה — **as though [the litigant] is himself,** מַאי וְאִין אָדָם רוּזָה חוּבָה לְעַצְמוֹ — **and a person does not see wrong in himself.** שְׁהוּא חַד — **In light of this explanation, what is signified by the word *shochad* (bribe)?** — **The word signifies that it is something (*shehu*) that makes the donor and the recipient one (*chad*), i.e. it unites the hearts of both parties.**

מאירי (כתובות קה.) - אף כשמקבלו משני צדדין מכל מקום לבו נוטה לזה ולזה עד שנוטה להכריע ביניהם ושלא לדונם בדין גמור.

פני יהושע - מדאיצטריך "לא תקח שוחד" על כרחך היינו שנוטל משניהם דלא אתי לידי הטיית משפט, ואפילו הכי אסריה רחמנא בשוחד ממון דסופו ליטול מאחד מהם.

דרישה (ט, א) - ע"כ צריך לומר דאסרה תורה מכל וכל כדי שלא תחלוק בין שוחד לשוחד.

ברכי יוסף (ט, ג) - שאול שאל האיש אם מותר לו לראובן לתת שחד לדיין לזכות את הזכאי ולחייב את החייב מי אמרינן דאסר ליה כיון דהנותן שחד עובר על לפני עור ולא פלוג רבנן או דילמא דכיון דהדבר ברור שאף אם ראובן לא יתן שחד הדיין לוקח שחד משמעון אם כן תו ליכא בכי האי גונא במתן ראובן לפני עור דבלאו הכי בדין זה עצמו הדיין לוקח שחד ולא עוד אלא כי בזה שראובן נותן מציל את הדיין מהטות המשפט במזיד ואת שמעון מגזל... אין להתיר לראובן שיתן שוחד לדיין לזכות את הזכאי מטעם דבזה הציל יציל לשמעון מגזל ולדיין שלא להטות משפט ומוטב דלעביד ראובן איסורא זוטא ולא לעבידו הנך כמה איסורי דחמירי... דאין אומרים לראובן לחטוא בשביל שיזכה שמעון והדיין.

שוחד לעכו"ם

רמב"ן (וישב לד, יג) - בירושלמי אמרו בדינין של בני נח, הטה דינו נהרג לקח שוחד נהרג.

תומים (ט, א) - והעולם נוהגין היתר משנים קדמוניות ואין שם על לב הנ"ל, וצ"ל דסבירא להו דכל הטעם של שוחד דהוא חד דמקריה דעתיה גביה וזהו בישראל דקרובים אסורים לדון אבל בבן נח שכל הקרובים מותרים לדון אין לך קירוב יותר מזה.

דברי משפט (ט, א) - מבואר להדיא אף דבקורבה אם קבלו עליהן בעלי דין מותרים לדון אבל שוחד אפילו אם קיבלו בעלי דין כמו בקרנא דהיה שקיל מזה ומזה אפילו הכי אסור ליטול רק אגר בטילה דמוכת, ואם כן חזינן דשוחד לא דמי לקורבה, ואף דבבן נח ליכא קורבה מכל מקום אפשר דמוזהר על לאו דלא תקח שוחד, ועיין ברמב"ן דכתב בשם ירושלמי דאף בן נח מוזהר דלא תקח שוחד. [וע"ע אורח משפט, וערוך השלחן (ט, יב).]

שו"ת מהרי"ל דיסקין (קונטרס אחרון רכג) - התומים נסתפק בשוחד לעכו"ם ונעלם ממנו ירושלמי דגוי שנטל שוחד נהרג, אלא שי"ל דלדון בין ישראל לעכו"ם אולי לאו דינא הוא כלל, על כן נהגו היתר.

שו"ת חתם סופר (ו, יד) - אפילו יתנהו לאחר כגון לאוהבו של השופט וכדומה שיתן לזה בחריקאו להטות לו משפט גם כן עובר על לפני עיור ולא שייך כאן לפני דלפני דלא מפקדינן... [ש]אם הישראל מצוה להגוי שיתן עבורו שוחד נמצא מגיע השוחד להשופט בחריקאו.

אך לפעמים הישראל יודע בעצמו שהדין עמו ועוד לפעמים ורוב פעמים שכנגדו מודה ויודע ומבורר שחייב לו אלא שמחוסר גוביינא וקשה להוציא חובו מיד הלוח והשופט מתרשל ומתעצל ומרחם על הארמאי שהוא בעל דתו... בזה מותר ליתן שוחד להשופט לעשות משפט צדק ולא מיבעיא דאין הישראל עובר על לפני עיור אדרבה מצוה קעביד דלולי שוחד שלו היה השופט מטה משפטו של ישראל והיה עובר על שבע מצות שלו. [וכ"כ הערוך השלחן.]

שמרו משפט (סי' ב) - לכאורה דברי החתם סופר סותרים לדברי הברכי יוסף אשר כתב שיש איסור נתינת שוחד גם באופן שמטרתו להציל את הדיין מעיוות הדין, והתימה שהפתחי תשובה הביא את שניהם בלי להעיר שהדברים סותרים זה לזה. וצריך לומר שיש הבדל בין דיין ישראל לדיין שופט גוי, דהברכי יוסף איירי בדיין ישראל וקיימא לן בדיין ישראל דאסור ליקח שוחד אפילו על מנת לזכות את הזכאי... אבל החתם סופר איירי בשופט גוי וכל יסוד דין שוחד בבן נח הוא ממצוות דיינים שאי אפשר לדון ולקבל שוחד כיון שבזה יטה משפט, הלכך כל היכא שנותן שוחד על מנת שיצא דין אמת ושלא יטה השופט את הדין לטובת הבעל דין השני שלא כדין אין נכנס בגדר איסור שוחד לגוי.